

**KRAMFORS
KOMMUN**

Plan vid hot och våld

Ådalsskolan

2022-11-10

Innehåll

Syfte.....	3
Styrdokument.....	3
Avgränsning.....	3
Definitioner	3
Ansvar.....	3
Polisanmälan	4
Bryt den akuta situationen.....	4
Våld eller hot om våld mellan elever.....	4
Våld eller hot om våld mellan elev och vuxna.....	5
Våld eller hot om våld mellan vuxna	5
Var uppmärksam på hotfulla situationer!	5
Uppföljning	6
Förebygg	6
Förebyggande arbete	6
Obehöriga personer	7
Kunskap	7
Undvik att provocera och bli provocerad!	7
Bilagor.....	8
Bilaga 1 - hot och våld	8

Syfte

Vi vill erbjuda alla elever bästa möjliga undervisning, ge alla en möjlighet att nå bästa möjliga resultat och erbjuda en trygg och trivsamt arbetsmiljö.

Planen ska ge stöd och handledning i det förebyggande arbetet och i akuta situationer samt vid uppföljningen av en händelse.

Styrdokument

AFS 1993:2

2§ "Arbetsgivaren skall utreda de risker för våld eller hot om våld som kan finnas i arbetet samt vidta de åtgärder som kan föräntas av utredningen."

3§ "Särskilda säkerhetsrutiner skall finnas för arbete som kan medföra risk för våld eller hot om våld. Rutinerna skall hållas aktuella och följas upp fortlöpande. Rutinerna ska vara kända av alla arbetstagare som kan bli berörda av riskerna."

Personal och elever omfattas av arbetsmiljölagen. Enligt denna ska arbetet planläggas och anordnas så att det kan utföras i en sund och säker miljö (kap 2:2). Arbetsgivare och arbetstagare ska på lämpligt sätt organisera arbetsmiljöverksamheten (kap 6:1).

Avgränsning

All personal och alla elever i verksamheten omfattas av regelverket på arbetsplatsen.

Definitioner

Olaga hot; "om någon lyfter vapen mot annan eller eljest hotar med brottslig gärning på sätt som är ägnat att hos den hotade framkalla allvarlig fruktan för egen eller annans säkerhet till person eller egendom" (Brottsbalken 4:5).

Misshandel; "den som tillfogar en annan person kroppsskada, sjukdom eller smärta eller försätter honom eller henne i vanmakt eller något annat sådant tillstånd" (Brottsbalken 3:5).

Grov misshandel; "föreligger om misshandeln är livsfarlig eller om gärningsmannen tillfogat svår kroppsskada eller allvarlig sjukdom eller eljest visat särskild hänsynslöshet eller råhet". (Brottsbalken 3:6).

Det är alltid den utsatta individens upplevelse av fysiskt och/eller psykiskt våld och hot som är avgörande för vidare agerande.

Inom ramen för våld och hot avser vi även kränkningar som innebär betydande risk för fysisk skada, övriga kränkningar hanteras i enlighet med skollagen kap 14; åtgärder mot kränkande behandling (likabehandlingsplanens rutiner).

Ansvar

Rektor har ansvar för utredning, beslut och genomförande av polisanmälan i alla fall av hot och våld. Om rektor är en del av situationen är annan chef i området ansvarig.

Polisanmälan

Om något av följande finns med i bilden ska alltid rektor göra en polisanmälan. I övriga fall är det upp till rektor att, efter samtal med alla inblandade, besluta om ev. polisanmälan. Under mycket särskilda omständigheter där särskild skyddsbedömning bör göras t.ex. vid hedersproblematik, eller andra särskilt allvarliga fall, kan polisanmälan göras utan att rektor samtalat med alla inblandade.

- Vapen eller andra tillhyggen.
- Upprepade hot/våld eller hot/våld som av den utsatta upplevs som direkt och påtagligt hotfullt.
- Tydligt maktövertag från den ena parten/flera mot en.
- Person kommer utifrån och hotar/misshandlar skolans elever.
- En elev har fått varning för liknande beteende och hotar/misshandlar nu samma eller annan person.
- Våld där fysiska skador, som kräver omhändertagande, är resultatet.
- Upprepade kränkningar etc. som skolan inte kommer tillrätta med.

Rektor står alltid som anmälare vid polisanmälan. Detta för att utsatta elever inte ska ha möjligheten att påverka anmälan och på så vis bli en måltavla för hot relaterade till att anmälan inte ska göras/tas tillbaka.

Målet är att polisanmälan i förekommande fall görs inom ett dygn efter händelsen.

Bryt den akuta situationen.

Alla medarbetare ska agera, det innebär att man tar sitt ansvar som medmänniska och vuxen enligt den bedömning som man gör av situationen.

Att markera närvaro är psykologiskt viktigt, cirkulera i närheten, uppmana till lugn o besinning, få fler vuxna till platsen, tillkalla hjälp, underrätta arbetsledare så snart som möjligt.

Undantag är situationer när vapen är inblandade. Personal ska då fokusera på att få bort alla övriga personer från den som hanterar vapen och larma 112. Underrätta arbetsledare så snart som möjligt

Våld eller hot om våld mellan elever

- Alla vuxna ingriper vid konflikt.
- Rektor informeras omgående.
- Om den utsatte personen är i behov av vård ansvarar personalen för transport till vårdcentral/sjukhus. Personal från skolan medföljer och stannar kvar tills anhörig har anlänt.
- Hantera våldsverkaren på det sätt som är möjligt i den aktuella situationen.
- Studiehandedare ansvarar för att vårdnadshavare omgående kontaktas.
- Händelsen reds ut och dokumenteras.
- Rektor tillsammans med elevhälsopersonal/likabehandlingsteam avgör om anmälan till polismyndighet och/eller sociala myndigheter ska göras.
- Anmälan enligt OSIS-rutin.
- Ett uppföljande samtal hålls. Flera samtal erbjuds vid behov.

Våld eller hot om våld mellan elev och vuxna

- Alla vuxna ingriper vid konflikt
- Rektor informeras omgående
- Om den utsatte personen är i behov av vård ansvarar personalen för transport till vårdcentral/sjukhus. Personal från skolan medföljer och stannar kvar tills anhörig har anlänt.
- Hantera våldsverkaren på det sätt som är möjligt i den aktuella situationen.
- Om den utsatte personen är elev ansvarar studiehandledare för att vårdnadshavare omgående kontaktas.
- Om den utsatte personen är personal på skolan ansvarar rektor för att anhörig omgående kontaktas.
- Vid mindre allvarlig händelse där man är överens om händelseförloppet bearbetas det inträffade av rektor som samtalar med de inblandade. Uppföljning görs med elev och vårdnadshavare. Rektor ansvarar för att ärendet dokumenteras.
- Vid allvarigare händelse eller om parterna inte är överens ska skyddsombudet kopplas in. Tillsammans utreder skyddsombud och rektor händelseförloppet. Rektor ansvarar för kontakt med föräldrar och dokumentation.
- Arbetsskadeanmälan och polisanmälan görs om det anses befogat.
- Anmälan enligt OSIS-rutin.
- Ett uppföljande samtal hålls. Flera samtal erbjuds vid behov.

Våld eller hot om våld mellan vuxna

- Alla vuxna ingriper vid konflikt.
- Rektor informeras omgående.
- Om den utsatte personen är i behov av vård ansvarar personalen för transport till vårdcentral/sjukhus. Personal från skolan medföljer och stannar kvar tills anhörig har anlänt.
- Hantera våldsverkaren på det sätt som är möjligt i den aktuella situationen.
- Om den utsatte personen är personal på skolan ansvarar rektor för att anhörig omgående kontaktas
- Vid mindre allvarlig händelse där man är överens om händelseförloppet bearbetas det inträffade av rektor som samtalar med de inblandade. Rektor ansvarar för dokumentation.
- Vid allvarigare händelse eller om parterna inte är överens ska skyddsombudet kopplas in. Tillsammans utreder skyddsombud och rektor händelseförloppet. Rektor ansvarar för dokumentation.
- Arbetsskadeanmälan och polisanmälan görs om det anses befogat.
- Ett uppföljande samtal hålls. Flera samtal erbjuds vid behov

Var uppmärksam på hotfulla situationer!

I vårt yrke/på vår arbetsplats kan vi bli utsatta för hotfulla situationer. Kollegor kan bli vittnen till hur andra blir hotfullt bemötta.

Vid sådana situationer är det viktigt att Du som kollega stannar upp och visar Din närvaro. Vid vissa situationer kan Du som kollega bli tvungen att ingripa, t ex att "störa" pågående samtal/konflikt. Lämna aldrig en kollega ensam när Du misstänker eller upptäcker en hotfull situation.

Om Du är ensam med någon som blir hotfull, eller att Du på annat sätt känner Dig otrygg, ursäkta Dig och hämta hjälp. Be någon följa med Dig eller stå utanför och lyssna. Eller ge någon uppdrag att hämta Dig efter viss tid.

Om Du över telefon hamnar i konflikt med någon, eller att ett samtal blir hotfullt, avsluta samtalet och be att få återkomma eller ursäkta dig och hämta någon som kan lyssna på samtalet. En god regel är att alltid vara två när kontakt ska tas med någon, där Du på förhand kan misstänka att konflikt uppstår!

Uppföljning

(AFS 1993:2:10)

Tillbud och händelser med våld eller hot om våld skall dokumenteras och utredas.(AFS 1993: 2:11)

Arbetstagare som utsatts för våld eller hot om våld skall snabbt få hjälp och stöd för att förebygga eller lindra såväl fysisk som psykisk skada. Arbetsgivare skall ha särskilda rutiner för detta.(AFS 1993:2)

"Den som fått ett bra omhändertagande och möjlighet att bearbeta upplevelserna är också mycket bättre förberedd vid liknande händelser i framtiden."

Tänk på att formulera aktuell, kortfattad och saklig information utan att röja det inblandades identiteter. Lämnas så snart som möjligt till alla inom verksamheten för att undvika sensation och ryktesspridning.

Förebygg

I det förebyggande arbetet är det väsentligt, att man har formulerat sig kring följande frågor:

- Vilket är problemet?
- Hur vill vi ha det?
- Hur bör vi göra – nu – och på längre sikt?

Förebyggande arbete

Vid alla förändringar av verksamheten är det väsentligt, att en riskanalys genomförs.

Alla aspekter på säkerheten avseende hot och våld ska iakttas tillsammans med faktorer i enlighet med Arbetsmiljölagen.

Likaså är det viktigt, att man planerar arbetet så, att situationer med ensamarbete undviks. Annan personal skall alltid finnas inom räckhåll. Utvecklingssamtal på udda tidpunkter och platser skall undvikas.

Obehöriga personer

En skola är en offentlig miljö – men inte en offentlig plats! Det betyder, att en person utan relevant ärende är obehörig och skall uppmärksammas och uppmanas att lämna skolans område. Om skolans egen personal inte kan avvisa den obehörige personen, skall polis kontaktas.

Kunskap

Viktiga inslag i det förebyggande arbetet mot hot och våld är kunskap och medvetenhet. Därför skall innehållet i denna handlingsplan vara känt av alla medarbetare och alltid delas ut till nyanställd personal.

Undvik att provocera och bli provocerad!

Ju mer Du vet om mänskligt beteende och om Dina egna, inre konflikter, desto större är Dina möjligheter att på ett framgångsrikt sätt möta andras aggressiva beteende. Det finns inte några säkra knep eller metoder för att hantera aggressivt beteende, men här får Du några tips:

- Försök behålla lugnet. Angreppet gäller oftast inte Dig personligen, utan Du råkar bara befinna Dig i den aggressives väg eller företräder något som väckt hans/hennes ilska.
- Lyssna aktivt. Den aggressive blir positivt överraskad av att möta någon som är intresserad av hennes problem och är villig att lyssna.
- Respektera revir. Den aggressive behöver ett större revir. Gå inte för nära och avvakta med eventuell kroppskontakt tills Du känner Dig säker på att Du är accepterad.
- Skapa andrum. Det kan Du t ex göra genom att ni flyttar till en lämplig plats där ni ostört kan prata med varandra.
- Ta den andre på allvar. Visa respekt för hans/hennes känslouttryck.
- Använd Din yrkeskunskap. Lita på Din egen kompetens och intuition.
- Avstå från att själv hota. Då undviker Du att trappa upp konflikten.
- Håll Dig till sakfrågan. Avstå från personliga anmärkningar, särskilt sådana som kan kränka eller förnedra motparten.
- Undvik vinnare-förlorare-situation. Försök föra en diskussion där ingen behöver känna sig som vinnare eller förlorare utan som deltagare i lösningen av ett problem.
- Följ skolans föreskrifter som finns inför hot och våld.

Bilagor

Bilaga 1 - hot och våld

Rutiner för polisanmälan

Polisanmälan görs till Polisens nationella nummer 114 14.

Var noga med att skolan/rektorn upptas som anmälare.

Att ha till hands vid polisanmälan:

- Namn, personnummer och mobilnummer till utsatt elev/vuxen.
- Namn och kontaktuppgifter till omyndig elevs vårdnadshavare.
- Namn och ev. information för identifiering av förövare.
- Vad har hänt?
  - När har det hänt? Datum och tid.
  - Vad hände konkret i situationen?
  - Var hände det?
  - Hur upplevde man situationen? Hotfullt?
  - Hur tog situationen slut?
  - Vad ligger bakom?
- Vittnen? Namn, personnummer, telefonnummer.